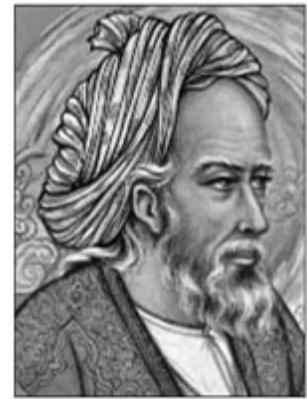
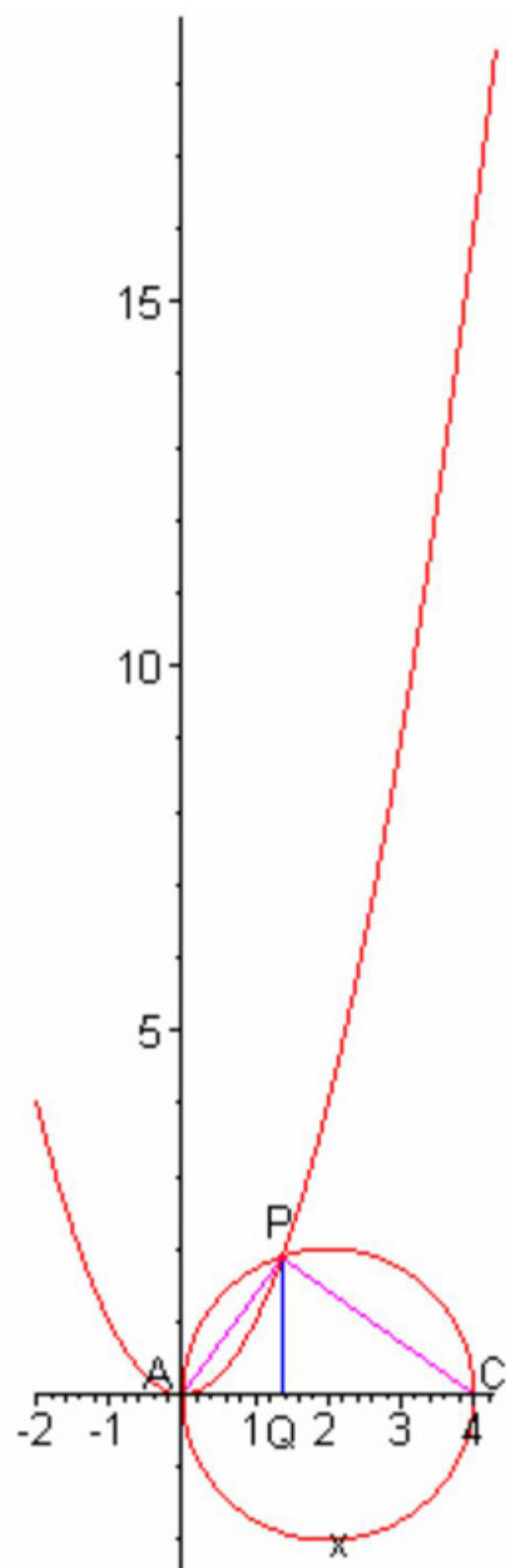

حدود ۹۰۰ سال پیش، خیام روشی هندسی برای حل معادله ی درجه ی سوم به شکل: $x^3 + ax = b$ ($b \geq 0$) ارائه کرد که در این جا به آن پرداخته ایم:

(۱) ابتدا یک سهمی به معادله ی $x^2 = ay$ را رسم می کنیم.

(۲) دایره ای به قطر $AC = \frac{b}{a}$ رسم می کنیم، به طوری که مرکز آن روی محور x ها قرار داشته و دایره بر محور y ها مماس باشد. (مانند آن چه که در شکل زیر آمده است.)

۳) دایره ی رسم شده، سهمی رادرنقطه ی P قطع می کند، از P عمودی بر محور xها رسم کرده و نقطه ی تقاطع را Q می نامیم.

اندازه ی پاره خط AQ ریشه ی معادله است.

اثبات: معادله ی دایره ی به مرکز $(\frac{b}{2a}, 0)$ و شعاع $\frac{t}{2a}$ عبارت است از: $y^2 + (x - \frac{b}{2a})^2 = \frac{t^2}{4a^2}$. اگر این دایره را با سهمی

$xy^2 = ay^3$ قطع دهیم به معادله ی $x^2 + a^2x - b$ می رسیم و این یعنی اندازه ی پاره خط AQ ریشه ی معادله ی درجه ی سوم مزبور است.

منبع:

www.maths.leeds.ac.uk